

REKTOR UM (2015-2019) - PROGRAM DELA

Uvod - načela delovanja univerze

Osnovni cilj Univerze v Mariboru je avtonomna univerza s strokovno in finančno avtonomijo ter neodvisnim in kritičnim razmišljanjem, pomembnim za slovensko družbo. Univerza v Mariboru izobražuje razumnike, politične in gospodarske voditelje jutrišnjega dne ter pretežni del lastnih učiteljev.

Za nadaljnji razvoj univerze v Mariboru bom razvijal naslednja načela delovanja:

- **načelo povezujoče univerze**, ki ni v opoziciji do fakultet in temeljnih enot, ampak jih vključuje;
- **načelo demokratične univerze**, ki omogoča pravice in dolžnosti ter zagotavlja ustrezno odgovornost akademskega osebja na vseh ravneh, tudi do študentov in administrativnih delavcev;
- **načelo sodelovanja na univerzi**, ki spoštuje družbeno odgovornost do različnih socialnih partnerjev v nacionalnem in internacionalnem pogledu.

Iz naštetega izvira moj slogan:

Nov zagon, nov optimizem!

Kot odgovorni vodja Univerze v Mariboru se bom boril za uveljavitev slogana na osnovi temeljnih vrednot prepletanja izobraževanja in kulture za gospodarski in človeški razvoj:

- **svoboda znanstvenikov in izobraževanja**, svoboda znanstvene in umetniške ustvarjalnosti ter poučevanja znanosti in umetnosti;
- pluralizem znanstvenih in umetniških teorij, metod in mnenj, enakopravna komunikacija;
- **soodločanje študentov**, posebej v študijskih zadevah, pri zagotavljanju kakovosti izobraževanja;
- **nacionalna in mednarodna mobilnost študentov**, absolventov ter znanstvenega in umetniškega univerzitetnega osebja;
- sodelovanje vseh organov univerze na temelju demokratičnih načel.

Prioritetne naloge v skladu s sprejetimi razvojnimi načrti članic in univerze so:

- povečanje števila asistentov in visokošolskih učiteljev zaradi zagotavljanja kakovosti študija;
- povečanje sredstev za materialne stroške in opremo za posodobitev informacijsko-komunikacijskih sistemov na univerzi in članicah;
- povečanje sredstev za individualno raziskovalno dejavnost visokošolskih učiteljev in postopno povečanje materialnih sredstev za raziskovalno delo asistentov;
- povečanje sredstev za mednarodno dejavnost univerze oziroma članic ob vključevanju v projekte EU;
- povečanje sredstev za študentske domove;
- povečanje sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje.

Študij**Ostati mora brezplačen kot ena od temeljnih pridobitev v naši družbi!**

Diplomanti univerze so njeno ogledalo in usposabljanje študenta za lasten razvoj je ena od glavnih nalog vzgoje in izobraževanja na univerzi. Da bi lahko zadostili tem zahtevam, mora univerza s članicami nameniti večjo pozornost kot doslej:

- vstopu novincev,
- uspešnosti študija,
- večji prehodnosti in zmanjševanju študijskega osipa,
- večji učinkovitosti in pravočasnemu dokončanju študija ter
- spremljanju in spodbujanju kakovosti študija z uveljavljanjem sistema preverjanja in ocenjevanja kakovosti v visokem šolstvu.

Dodiplomski študij zahteva izboljšanje na vseh področjih izvajanja:

- po programih - to so predavanja, seminarji, vaje,
- praktično izobraževanje,
- pripravljane na izpite in
- druge študijske obveznosti ob konzultacijah z visokošolskimi učitelji, sodelavci ter mentorji ter individualno delo.

Na podiplomskem, magistrskem študiju bomo morali definirati standarde, ki bodo omogočali študij tako, da bo organizirano študijsko delo ob konzultacijah z visokošolskimi učitelji, sodelavci in mentorji ter individualno študijsko delo.

Posebno pozornost bo potrebno posvetiti mednarodni primerljivosti študija za **pridobitev doktorata znanosti**, ki obsega individualno študijsko delo ob

konzultacijah z visokošolskimi učitelji in sodelavci ter mentorji, skladno s študijskim programom pa tudi skupinsko študijsko delo.

Vključevanje študentov v obravnavanje razvojnih in tekočih nalog

Študentje imajo v skladu s statutom in zakonom svoje pravice, da aktivno sodelujejo pri razvoju univerze preko študentskega sveta na članicah in na univerzi, posebej pa sodelujejo v organih univerze ter njihovih komisijah.

Integracija univerze pomeni tudi integracijo študentov v odločanje na univerzi, pomeni njihovo sodelovanje povsod, kjer je to mogoče in kjer to hočejo, in na načine, ki jih sami izberejo.

To narekuje vključevanje študentov v obravnavanje vprašanj, ki zadevajo visoko izobraževanje, v evalvacijo prenove metod poučevanja in študijskih programov ter upravljanje visokošolske institucije v veljavnih institucionalnih okvirih. Študentje imajo pravico do lastne organiziranosti in do sodelovanja v vseh navedenih zadevah.

Tudi v prihodnje bodo organi univerze obravnavali pobude in predloge, ki jih bodo podali študentje v okviru njihovih pristojnosti. Nikakor se ne sme zmanjšati vpliv študentov na izvolitve visokošolskih učiteljev in sodelavcev.

Povezovanje izobraževanja in raziskovanja z delom

Odličnost v raziskovanju- vlaganje v človekovo nadarjenost

Z raziskovalnim delom želi Univerza v Mariboru prispevati k zagotavljanju človeških virov za pospešen gospodarski in kulturni razvoj v Sloveniji in še posebej v regiji. Zato se bomo aktivno vključevali v trg in prenašali znanje, tako s prehodom ljudi kot tudi znanstvenih in strokovnih dosežkov.

Svoj pogled na konkretno delo rektorja sem razdelil v štiri večja poglavja:

1. Zaposleni na UM
2. Finančna samostojnost
3. Študij in študenti
4. Raziskovalno delo na UM

1. Zaposleni na UM

1.1. Zadovoljni, motivirani in ustrezno nagrajani delavci

Naša univerza potrebuje nov zagon, nov optimizem! Da postanemo dobro delujoča in zadovoljna skupnost, bom uresničeval naslednje cilje:

- Omogočal bom okolje, kjer bo vladala taka organiziranost, da bodo stimulirani dobri in kreativni sodelavci, obenem pa bo omogočena pomoč tistim, ki se uvajajo.
- Vsem zaposlenim mora biti zagotovljena prihodnost – plače morajo postati primerne. V dogovoru z zaposlenimi, sindikati, vodstvom UM, fakultetami ter državno upravo moramo zastaviti nov univerzitetni plačni sistem, ki bo predvsem spodbuda za kakovostno delo.
- Odstraniti je potrebno omejitve glede višine plače za plačilo dela iz neuredbenih virov. Kdor ima več projektov, naj ima višjo plačo in to brez omejitev!

1.2. Pedagoško in raziskovalno delo

- Sem proti nižanju obremenitev za vsako ceno. Če je učitelj obremenjen z osmimi urami, še ne pomeni, da dela slabše. Kakovost se tako ali tako preverja vsakih 5 let s habilitacijami in na 7 let s ponovnimi akreditacijami.
- Razmerje med pedagoškimi in nepedagoškimi sodelavci mora biti primerno – stremeti moramo za tem, da mora vsak učitelj imeti vsaj enega asistenta oz. mladega raziskovalca.
- Možnost izrabe sobotnega leta mora postati pravilo, ne izjema. Zavzemal se bom za sistemsko ureditev tega instituta.
- Uvedel bom ponovno vplačevanje premije s strani univerze za dodatno pokojninsko zavarovanje, ki je bilo neutemeljeno ustavljeno. Opravljeno delo, vključujoč nadobveze, bo izplačano!

1.3. Izvolitve in napredovanja

- Kriteriji za izvolitev morajo postati jasni, vsem razumljivi ter za vse enaki!
- Kriteriji napredovanja po horizontali ne smejo več temeljiti na arbitrarnem odločanju posameznikov.
- Nižanja obremenitev (faktorizacija) samo zaradi finančnih razlogov, brez vsebinske diskusije glede posledičnega nižanja kakovosti in pestrosti, ne bo več. Univerza kot delodajalec mora postati prijaznejše delovno okolje. Ob sistemskem urejanju ključnih vprašanj (habilitacije, napredovanja, delo na projektih) bomo vseskozi upoštevali specifični položaj sodelavk in sodelavcev

1.4. Habilitacije

1.4.1. Habilitacija - merila

Habilitacija predstavlja licenco, ki dovoljuje poučevanje na visokošolskem zavodu in nikakor ne sme biti samo štetje točk - v svetu so uveljavljeni zelo različni postopki.

- Sedanja habilitacijska merila, kot skoraj edino merodajno merilo upoštevajo objave v SCI/SSCI. Visokošolski učitelj je lahko tudi tisti, ki je, ob ustrezni mednarodni primerljivosti in vpetosti, odličen pedagog ali odličen strokovnjak. V ta del habilitacijskih meril bo potrebno poseči. V trikotniku pedagoškega, znanstvenega in strokovnega dela bo potrebno najti primerno ravnotežje, saj ne moremo pričakovati, da bodo vsi najboljši in svetovno primerljivi prav na vsakem od teh področij.
- Razmejiti moramo pojma habilitacija in mentorstvo, ki pomeni sposobnost vodenja mladega kandidata do doktorata – kriteriji morajo biti zapisani in takih se moramo držati! Danes pa praktično velja enačaj: habilitacija=mentorstvo, pri čemer pa se vedno znova zahteva izpolnjevanje dodatnih nenapisanih pogojev.

1.4.2. Pogoji in kriteriji

- Napisani kriteriji za habilitacijo morajo biti edini, ki se upoštevajo! Nikakršnih dodatnih, posebnih in nenapisanih kriterijev ne more in ne sme biti. Habilitacije ne smejo biti orožje za obračunavanje.
- V modelu habilitiranja moramo merila postaviti tako, da spodbujajo in ne ubijajo motivacije kandidatov.
- Vsega se ne da izmeriti - delo poročevalcev je razvrednoteno, vsebina postaja last birokracije. To je nujno potrebno spremeniti!
- Študij na fakultetah UM je raznorodn, zato bom organom UM podal v razmislek predlog za oblikovanje več (vsaj dveh) habilitacijskih komisij: posebej za področje tehnike, naravoslovja, medicine na eni strani in družboslovja, prava, humanistike, umetnosti na drugi strani.

1.5. Humanistika, družboslovje in umetnost so prvorazredne teme

Ob stalnem – včasih že nekritičnem – poudarjanju potrebe po prenašanju tehničnega znanja v gospodarstvo pozabljamo ali pa potiskamo na stranski tir velika in za razvoj ter obstoj družbe pomembna področja humanistike, družboslovja in umetnosti. Če bomo dovolili, da zaradi trenutnih potreb gospodarstva (ali politike) odrivamo ta področja v drugi plan (tudi in predvsem finančno), bo kazen dolgoročno zelo huda. Pogovore in delovanje UM na področju umetnosti smo povsem potisnili na stran. Empatija do tega področja je bila izkazana samo pred volitvami! To je nedopustno in tu nas čaka veliko dela.

Pravo, posebej sodni del oblasti, je mnogokrat žaljeno in zasmehovano, obenem pa finančno močno podhranjeno. Močna in stabilna Pravna fakulteta lahko na kratki in predvsem na dolgi rok veliko prispeva k stabilizaciji razmer v državi.

1.6. Novi in mladi delavci in sodelavci

Za vse, predvsem pa za nove in mlade delavce in sodelavce, mora biti prihodnost na univerzi varna in predvidljiva!

Da bo temu tako, morajo biti izpolnjeni predvsem ti pogoji, za katere se bom zavzemal:

- Konec zaposlitev za določen čas – te naj bodo zgolj izjema za delo na kratkotrajnih projektih, ne pa za pedagoško oz. asistentsko delo!
- Predlagal bom uvedbo sistema mentorstva za nove sodelavce za hitrejšo in učinkovitejšo vključitev v delovno okolje.
- Zavzemal se bom za višje osnovne plače mladih sodelavcev (asistentov, mladih raziskovalcev), ki so trenutno slabe.
- Oblikovanje finančnih fondov, namenjenih izključno mladim, za nakup opreme, obisk konferenc, nakup literature.

1.7. Prorektor za koordinacijo delovanja fakultet izven matičnega sedeža

Pet fakultet, ali slaba tretjina vseh v okvirju UM (Fakulteta za turistiko, Fakulteta za energetiko, Fakulteta za logistiko, Fakulteta za varnostne vede, Fakulteta za organizacijske vede) so institucije, ki nimajo sedeža v Mariboru. Njihovo delovanje in sodelovanje v okviru UM je, zato v določeni meri oteženo. Za njihovo popolno, enakopravno in enakovredno sodelovanje v UM bo na vseh področjih skrbel prorektor, ki bo v celoti koordiniral to področje.

2. Finančna samostojnost

2.1. Razmerje med upravo UM in fakultetami

Mariborska univerza se uvršča med večje sisteme, kar moramo pri vodenju upoštevati. Glede na strukturno, prostorsko in vsebinsko raznolikost članic ne moremo obravnavati vseh fakultet vedno z istimi merili. To moramo upoštevati tudi pri potrebah študentov, pedagoškega osebja, materialnih stroških, opremi, knjižnicah, povezavi z okoljem ... Fakultete morajo s tem v zvezi imeti večjo, tudi finančno samostojnost odločanja. Kot rektor bom vodil univerzo tako, da bom odpiral možnosti in poti za delo in razvoj vseh fakultet. Fakultete morajo dobiti svoje davčne številke za lažje in aktivnejše delovanje in poslovanje.

2.2. Finančna konsolidacija ter sodelovanje z ministrstvom in vlado

Zavzemal se bom, da postane finančno stanje UM pregledno, obvladljivo, vsem razumljivo in učinkovito - v korist vseh članic, tudi glede na potrebe.

Zavzemal se bom, da ustanovitelj - primerno njeni vlogi - obravnava UM kot javno univerzo, da ob zahtevah za uporabnim znanjem za slovensko gospodarstvo poskrbi tudi za primerno financiranje, primerljivo z evropsko in svetovno ravni, saj sta znanost in z njo povezano znanje eno na svetovni ravni. Univerzitetna uprava bo aktivno sodelovala s pristojnimi ministrstvi za povečanje finančnih prihodkov in transparentnost porabe.

2.3. Poslovanje UM

Poslovanje univerze in njenih članic mora biti pregledno. Odločitve vodstev morajo biti sprejete po ustaljenih in predpisanih postopkih. Letne načrte in letna poročila mora univerzitetna uprava predstaviti in objaviti na razumljiv in preprost način, predvsem njihov finančni del. Računovodska letovščina mora biti prevedena v preprost jezik.

Zavzemal se bom za javno in odprto delovanje vseh organov tako na univerzitetnem kot na fakultetnem nivoju, z rednim obveščanjem o sprejetih odločitvah. Spremembe splošnih aktov bodo posredovane v javno obravnavo vsem zainteresiranim in ne ozkemu in zaprtemu krogu posvečenih. Javne obravnave bodo zares javne in odprte. Spremembe statuta, ki so nujno potrebne zaradi zakonskih prilagoditev ali zmanjšanja birokracije, bodo sprejete po demokratičnih načelih, ne na silo in nikoli v času počitnic.

2.4. Administracija na UM

Univerzitetna uprava in fakultetne uprave morajo postati učinkovit servis za študente, visokošolske učiteljice in učitelje, sodelavce in raziskovalce ter članice UM na vseh področjih, za katere se dogovorimo, oz. je UM zakonsko pristojna. Bistveno je, da se zmanjša administrativna obremenitev visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter raziskovalcev. Tisti del uprave, ki pa bo in je potreben, mora biti izključno v službi študentov, pedagoških delavcev ter raziskovalcev. Njena naloga je, da jih na tem področju razbremeni. Kot rektor bom skrbel za nenehni dvig strokovne usposobljenosti uprave in za vzpostavitev sistema, kjer bodo uporabniki preprosto in na enoten način pridobili kompetentne odgovore in rešitve svojih problemov.

Računalniški center univerze moramo okrepiti na tehnični in kadrovski ravni, da bo učinkovit in hiter pri delovanju za potrebe UM in njenih članic, ob hkratni skrbi za vpeljavo novih storitev in nove infrastrukture.

3. Študij in študenti

3.1. Visoka kakovost poučevanja in študija

Smisel sodobne univerze je v pridobivanju novega znanja, novih spoznanj in v pomikanju mej znanosti in duha. Ob tem pa je glavno poslanstvo prenašanje teh znanj in spoznanj na nove rodove. Dejansko je univerza osmišljena šele s študenti. Da bomo lahko čim uspešneje, intenzivneje in predvsem kvalitetno izvajali to poslanstvo, potrebujemo kvalitetne učitelje, sodelavce in raziskovalce, najboljše možnosti bivanja in delovanja, vrhunsko opremo in predvsem visoko motivirane študente. Kvaliteten pedagoški kader ni samo dober raziskovalni kader, ki je v vrhu razvoja vede, ki jo predava, ampak je tudi pedagoško in didaktično primerno usposobljen. Trudil se bom, da ta nivo čim prej, s skupnimi močmi vseh organov UM, dosežemo.

Formalno in vsebinsko bom zagovarjal vključenost študentov v procese zagotavljanja kakovosti univerze. Kot bistvena elementa izpostavljam podajo študentskega mnenja v postopku habilitacije in nadaljnji razvoj študentskih anket.

Zavzemal se bom za sistemsko ureditev štipendiranja nadarjenih študentov kot dopolnitev obstoječemu državnemu sistemu. Na univerzi moramo začeti z aktivnostmi za privabljanje najboljših dijakov tako doma kot tudi v tujini. Dvig kakovosti univerze je pogojen tudi večjim deležem dobrih dijakov, ki prestopajo prag univerze.

3.2. Govorilne ure pri rektorju

Uvedel bom govorilne ure pri rektorju, enkrat tedensko. Ugotavljam, da mnogokrat nastopijo problemi (po navadi formalne narave), ki se na hierarhični poti zakomplicirajo, ali izgubijo, ali pa potekajo prepočasi. Menim, da se da večina teh in takih problemov rešiti hitro in nebirokratsko, če je le volja.

3.3. Kvaliteta bivanja in prehrane

Eden izmed pogojev uspešnega študija so bivalne možnosti študentov v kraju študija. Mariborska univerza je do sedaj precej uspešno reševala ta problem. S tem delom bom kot rektor aktivno nadaljeval. V dogovarjanju z ministrstvom in vlado bomo pridobivali dodatna investicijska sredstva za izgradnjo ali nakup kapacitet ter za njihovo sprotno posodabljanje. Doseči moramo tudi dogovor z Mestno občino Maribor ter ostalimi občinami, kjer so sedeži fakultet UM, da nam pomagajo na teh področjih, saj bo korist obojestranska. Doseči moramo primerne cene in lokacije blizu fakultet, da bosta poraba časa in denarja optimalni. Kot rektor bom zahteval tudi dvig kakovosti gostinskih storitev

v študentskih restavracijah in vključevanje ekološko in lokalno pridelanih živil ter pridelkov Univerzitetnega kmetijskega centra v ponudbo. Na teh dveh področjih pričakujem aktivno sodelovanje študentskega sveta oz. prorektorja študenta.

3.4. 4. Vsi študenti sodelujejo pri oblikovanju univerze

Univerza je po tradiciji skupnost profesorjev in študentov, seveda pa tudi spremljevalnih služb. Kot rektor bom deloval v smeri, da bodo vse skupine primerno udeležene pri sooblikovanju institucije. Posebej študentke in študenti morajo biti pri tem aktivno udeleženi, saj je od tega odvisna njihova nadaljnja življenjska pot. Že obstoječa zakonodaja omogoča takšno obliko sodelovanja. Trudil se bom, da se ta odnos še nadgradi. Kakršnokoli omejevanje ali izključevanje študentov od sodelovanja v vseh porah univerze je neproduktivno, omejevalno in po mojem mnenju v končni fazi celo škodljivo. Osebno bom skrbel, da bo celotni širši vodstveni tim na univerzi deloval na principu sodelovanja s študenti!

3.5. Avtonomija delovanja Študentskih svetov in študentskih predstavnikov

Organiziranost študentov mora imeti najvišjo stopnjo avtonomije, ki vključuje neodvisnost delovanja študentskih predstavnikov v organih in komisijah univerze. Nobena izmed že pridobljenih pravic se ne bo ukinila ali zniževala. Avtonomijo bom zagotavljal preko stabilnosti financiranja študentskih organov in projektov.

3.6. Študentski in tekmovalni šport

Pregovor »zdrav duh v zdravem telesu« je obrabljen, a še vedno nesporno velja. Menim, da ni dobre univerze brez razvitega športnega življenja. Kot rektor se bom trudil, da postane šport – tako rekreacijski kot tudi tekmovalni – spet sestavni del življenja na UM. Samo Maribor ima mnogo športnih objektov, ki so po mojem mnenju premalo aktivno izkoriščeni (npr. Ljudski vrt, Poljane, Tabor, Studenci, Pristan) – podobno je z drugimi občinami, kjer so sedeži fakultet UM. V dogovoru z Mestno občino Maribor in drugimi občinami, kjer ima naša univerza fakultete, bom dosegel, da bodo tudi študenti UM primerno sodelovali v uporabi teh objektov. Aktivnim športnikom in športnicam moramo omogočiti in prilagoditi študij tako, da bodo lahko s svojim športnim udejstvom ponesli svoje ime in ime UM v svet. S študentom prorektorjem se bova za to posebej zavzela.

3.7. Karierni centri

V današnjem času se vedno bolj pojavlja vprašanje - problem »kam po uspešno zaključenem študiju?«. Stanje na vseh področjih družbenega in gospodarskega življenja

zahteva ob diplomi tudi formiranega človeka, ki ve, kaj so njegovi cilji. Mnogo mladih diplomantov, čeprav izvrstno izobraženih, se na začetku kariere sreča z velikimi problemi, ko išče prvo zaposlitev. Kot rektor bom spodbujal delo Kariernega centra, skrbel za vezi z gospodarstvom in ostalo družbeno infrastrukturo. Pri tem bomo morali sodelovati zelo aktivno vsi – rektor in sodelavci ter vsak posamezni visokošolski učitelj s svojimi povezavami v gospodarstvu in širšem družbenem okolju.

3.8. ALUMNI klubi

Podobno vlogo, kot Karierni centri imajo tudi Alumni klubi, vendar je tu povezava manj formalna in občasna. Klubi te vrste so se v svetu, pa tudi pri nas, pokazali kot zelo dobra vez med nekdanjimi, sedanjimi in prihodnjimi generacijami študentov posameznih fakultet. Smisel in bistvo je druženje in s tem tudi prenašanje informacij, znanja in potreb med nekdanjimi diplomanti - danes gospodarstveniki, družbenimi delavci, politiki ali umetniki, in današnjo populacijo študentov. Pogovori, ki so v življenju mnogokrat vezani na formo ali dostopnost, v Alumni klubih potekajo na »enaki višini oči«. To omogoča večjo sproščenost, obenem pa ustvarja stike, do katerih mogoče nikoli ne bi prišlo; ob takšnih stikih se velikokrat rojevajo dobre ideje. Trudil se bom, da bodo ti klubi delovali na vseh članicah UM in bodo povezani na nivoju UM, ter da bo vsaj enkrat letno povezovalni dogodek tudi na nivoju celotne univerze.

3.9. Kulturno in umetniško delovanje na UM med študenti in zaposlenimi

Na področju kulturnega delovanja naša univerza ne da tega, kar bi lahko. Menim, da je bila priložnost za ustanovitev akademije s področja umetnosti, po nepotrebnem zamujena in to bo potrebno v naslednjem mandatu nadoknaditi.

Posledično čutimo, da je študentska populacija na tem področju morda preveč pasivna. Pred nekaj desetletji je bil KUD Študent pojem kulturnega delovanja na slovenskem nivoju. *Kudovci* so še danes institucija. Kot rektor se bom trudil, da tako delovanje spodbujamo, da nimamo samo dni in noči raziskovalcev, ampak tudi Kulturne dneve UM in stalne umetniške razstave in uprizoritve. Da se to da, nam najbolje kažejo kolegi študentke in študenti na nekaterih fakultetah, ki s svojimi pevskimi zbori in nekaterimi občasnimi umetniškimi razstavami že delajo v tej smeri. Trudil se bom, da se ta »virus« razširi na vse članice UM in da bodo nastopi pod firmo UM postali stalnica! To bo aktivna naloga celotnega vodstva UM!

3.10. Mednarodna vpetost

Kot rektor bom študente spodbujal in jim omogočal delo in študij za določeno časovno obdobje na uveljavljenih univerzah in fakultetah izven Slovenije. Prav tako bom podpiral prihod tujih študentk in študentov na UM. Tako bodo naši prihodnji upravljavci gospodarskega, družbenega in političnega življenja spoznavali svet in navezovali prve

stike, obenem pa bo svet spoznaval tudi nas. Vse zapisano velja seveda tudi za učitelje in raziskovalce. Programi kot npr. ERASMUS morajo še pridobiti veljavo.

4. Raziskovalno delo in razvoj univerze

4.1. Raziskovalno delo je temelj univerze

Raziskovalno delo je temelj in pogoj za obstoj vsake univerze. Brez tega smo samo boljše šole, ki že osvojena znanja predelajo in jih, večinoma okrnjena, prenašajo dalje. Raziskovalno delo ne sme biti samo pisanje člankov, ki so sicer nujno potrebni, da smo na »svetovnem znanstvenem trgu«, ampak mora biti tudi prenašanje znanja študentom in dalje iz univerze v širšo družbeno skupnost – v gospodarstvo, posebej v industrijo in v širše družbene strukture, v umetnost, kulturo, upravo - torej v vse pore življenja.

Hkrati ne smemo postati samo razvojni laboratoriji posameznih podjetij, kjer bi se kreirali novi izdelki za prodajo. Naš vrhunski izdelek mora v sklopu raziskovanja postati naš diplomant, ki bo nesel naša spoznanja v posebna okolja. To bo eno od mojih glavnih delovnih področij.

Stremimo za kvaliteto, za umeščenost v svetovni prostor, za prepoznavnost. Dober glas hitro seže daleč. Naš cilj bodo kvalitetna predavanja, kjer je snov aktualizirana s trenutnim stanjem znanosti v svetu; ter dobri predavatelji, ki so za predavanja ustrezno usposobljeni (tudi v tujem jeziku) in so seveda primerno nagrajeni! Raziskovalno delo je temelj, na katerem je potrebno graditi in poglobiti stike z okoljem, tako z gospodarstvom kot tudi z lokalno in državno oblastjo.

4.2. Univerzitetni center za financiranje projektov

EU je odprla široko polje možnosti na raziskovalnem področju. Da bi vseeno na določen način zaščitila in oplemenitila sredstva, ki jih namenja na tem področju, je vpeljala institut sodelovanja in lastne denarne soudeležbe. Finančno in gospodarsko zaledje Slovenije je na tem področju izjemno šibko. Medtem ko si lahko Zvezna republika Nemčija privošči vložke preko 100 mio € za dodatno podporo raziskovalno močnih treh ali štirih univerz, je pri nas skoraj nemogoče dobiti kakršnakoli dodatna sredstva pri prijavi na projekte. Raziskovalci ne smejo priti v položaj, da zaradi nekih začetnih vložkov, ki jih trenutno nimajo, izgubljajo evropske projekte in s tem na evropski ravni stagnirajo. S sodelavci se bom zavzemal za oblikovanje univerzitetnega centra, ki bo pomagal pri zagotavljanju lastne udeležbe v projektih.

4.3. Kakovost

Spremljanje, merjenje, predvsem pa dvigovanje kakovosti je prvovrstna in najpomembnejša naloga na UM!

Potrebno bo narediti konec padanju naše univerze na vseh relevantnih svetovnih lestvicah, za kar se bom osebno zavzemal. Sistematično ukvarjanje s kakovostjo bom podprl z vsemi močmi.

Danes mora biti pridobljeno znanje globalno uporabno, saj le tako lahko sodelujemo, tekmujemo in uspevamo na svetovnem odru. Seveda lahko rečemo, da je kakovost v glavnem stvar vlaganja in financiranja visokega šolstva. Vseeno pa menim, da obstaja še mnogo rezerv in lahko veliko naredimo tudi sami.

4.4. Sodelovanje v našem prostoru, brez izključevanja in zapiranja

Kot rektor se bom na vso moč trudil, da vzpostavimo pristno, učinkovito in kvalitetno sodelovanje z vsemi visokoškolskimi institucijami v Sloveniji. Vsi kvalitetni visokoškolski centri v Sloveniji moramo med seboj sodelovati.

Posebej pomembno je sodelovanje z gospodarstvom, kulturnimi in družbenimi institucijami v našem in vseslovenskem prostoru, saj je iz njih in zaradi njihovih potreb ta univerza nastala. Ne pozabljammo korenin, iz katerih smo izrasli.

4.5. Infrastruktura

Na infrastrukturnem področju je bilo mnogo narejenega, v zadnjem času pa je investicijski cikel zastal. Mnogo dela nas čaka: obnova fakultetnih objektov na Vrbanskem platoju, dozidava EPF, dodatni prostori na tehniških fakultetah, primerni prostori za študij arhitekture in seveda Umetnostna akademija! Pa laboratoriji in prostori za institucije izven Maribora, kot so laboratorijski objekti na Fakulteti za energetiko, potrebe Fakultete za varnostne vede v Ljubljani, pridobitev lastnih prostorov Fakultete za turizem, ob hkratnih potrebah po nenehnem vzdrževanju in obnavljanju kapacitet. Pri vsem tem je potrebno izpostaviti še potrebe študentskih bivalnih prostorov na vseh lokacijah (Brežice, Celje, Krško, Kranj, Maribor, Velenje) ter potrebe za izvajanje univerzitetne knjižnične dejavnosti. V sodelovanju z lokalno in državno upravo ter sodelavci in Upravnim odborom bom iskal najboljše rešitve.

Dokazovanje Univerze v Mariboru v konkurenčnem sistemu izobraževanja in raziskovanja

Sistem dokazovanja univerz v Sloveniji in v svetu nas sili v konkurenčni boj za študente s pomočjo: marketinških akcij, boljše informiranosti, svetovanja za študij in propagandnih

akcij. Za povečanje privlačnosti in znanstvenega ugleda univerze je potrebno določiti: vrednost diplomanta na trgu delovne sile, kvaliteto tutorjev in predavateljev, kvaliteto študentskega življenja, vrednote in poslanstvo.

Univerza v Mariboru je tradicionalna raziskovalna univerza, kjer prevladujejo osnovne raziskave: prosta izbira vrste raziskav, naravnost v prihodnost, multidisciplinarni pristop, cilj je evropski vrh.

Za povečanje privlačnosti in znanstvenega ugleda univerze je potrebno določiti: vrednost diplomanta na trgu delovne sile, kvaliteto tutorjev in predavateljev, kvaliteto študentskega življenja, vrednote in poslanstvo.

Univerza v Mariboru mora v prihodnosti izpeljati diferenciacijo in orientacijo učinkovitosti fakultet in programov. To ima za posledico spremembe v notranji strukturi univerze, saj se ugotavlja, da sedanji koncept izobraževanja v Sloveniji:

- deloma izpolnjuje zahteve trga delovne sile,
- zaostaja za stalnimi zahtevami gospodarstva,
- je preveč disciplinarno in fakultetno orientiran.

Cilj sodobnega akademskega izobraževanja Univerze v Mariboru mora biti v poudarjanju velike fleksibilnosti programov, mobilnosti študentov in profesorjev, vključevanju v evropske raziskovalne projekte, itd. S tem univerza zagotavlja integriteto, kakovost in mednarodno primerljivost izobraževanja in raziskovanja.

Maribor, januar 2015

Prof. dr. Igor Tičar